

Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling 'Hardenberg, Marslanden II, De Velden, Ydenhoogte en Leehoogte'

Omgevingsvergunningen

Wijzigingsplannen

Uw specialist in Bestemmingsplannen

Rood voor Rood - Ruimte voor Ruimte

Ruimtelijk advies

AANMELDNOTITIE VORMVRIJE M.E.R.-BEOORDELING

'HARDENBERG, MARSLANDEN II, DE VELDEN, YDENHOOGTE EN LEEHOOGTE'

Naam: Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling 'Hardenberg, Marslanden II, De Velden, Ydenhoogte en Leehoogte'
Datum: Januari 2023
Versie: Definitief

Vestiging Almelo
Twentepoort Oost 16
7609 RG ALMELO

Vestiging Zwolle
Dr. Van Wiechenweg 2
8025 BZ ZWOLLE

Vestiging Utrecht
Wattbaan 51
3439 ML NIEUWEGEIN

T: 0546 - 45 44 66
E: info@bjz.nu
I: www.bjz.nu

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1	INLEIDING.....	3
HOOFDSTUK 2	KENMERKEN VAN HET VOORNEMEN.....	5
HOOFDSTUK 3	BESCHRIJVING VAN DE MILIEUEFFECTEN	9
HOOFDSTUK 4	CONCLUSIE.....	17

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Voorliggende aanvraag vormvrije m.e.r.-beoordeling heeft betrekking op twee agrarische gebieden aan de rand van Hardenberg. Het voornemen is om deze gebieden te ontwikkelen tot woongebieden, waarmee de volgende fasen van uitbreidingswijk de Marslanden worden vormgegeven. Het gaat in totaal om 502 woningen in de deelgebieden Ydenhoogte en Leehoogte en 370 woningen in deelgebied De Velden. Totaal zijn dit 872 woningen.

Het realiseren van deze woongebieden is niet in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan, omdat binnen de agrarische bestemming en de bosbestemming woningen met bijbehorende voorzieningen, zoals ontsluitingen, niet zijn toegestaan.

Vanuit het ruimtelijke spoor is een vormvrije toets aan het Besluit Milieueffectrapportage noodzakelijk. In dit document worden de milieueffecten van deze ontwikkeling beschouwd.

Voor de ontwikkeling van Marslanden is in het verleden een Structuurplan opgesteld. Omdat het Structuurplan een kader biedt voor een ontwikkeling van maximaal 2.200 woningen, is er sprake van een m.e.r.-plichtige activiteit. Daarom is destijds een plan-MER opgesteld, waarin het milieubelang een volwaardige plaats heeft gekregen. Voor het Structuurplan zijn destijds twee basis structuurmodellen opgesteld. In de plan-MER zijn deze verschillende structuurmodellen getoetst en is geconstateerd dat het plan geen significant negatieve effecten met zich mee bracht. Daarmee is destijds de m.e.r.-procedure afgerond.

In het kader van zorgvuldigheid is ervoor gekozen om voor dit specifieke bestemmingsplan een vormvrije m.e.r.-notitie op te stellen, waarin het plan getoetst wordt aan diverse milieuaspecten en de daarmee samenhangende wet- en regelgeving.

Hierna wordt een nadere toelichting op de m.e.r.-beoordeling gegeven.

M.e.r.-beoordeling

De milieueffectrapportage is een wettelijk instrument met als doel het aspect milieu een volwaardige plaats in de integrale ruimtelijke afweging te geven. Een bestemmingsplan kan op drie manieren met milieueffectrapportage in aanraking komen:

- Op basis van artikel 7.2a, lid 1 Wm (als wettelijk plan);
Er ontstaat een m.e.r.-plicht wanneer er een passende beoordeling op basis van art. 2.8, lid 1 Wet natuurbescherming nodig is.
- Op basis van het Besluit milieueffectrapportage (bestemmingsplan in kolom 3);
Er ontstaat een m.e.r.-plicht voor die activiteiten en gevallen uit de onderdelen C en D van de bijlage van dit besluit waar het bestemmingsplan genoemd is in kolom 3 (plannen).
- Op basis van het Besluit milieueffectrapportage (bestemmingsplan in kolom 4);
Er ontstaat een m.e.r.- (beoordelings)plicht voor die activiteiten en gevallen uit de onderdelen C en D van de bijlage van dit besluit waar het bestemmingsplan genoemd is in kolom 4 (besluiten).

In het Besluit m.e.r. neemt het bestemmingsplan een bijzondere positie in, want het kan namelijk tegelijkertijd opgenomen zijn in zowel kolom 3 als in kolom 4 van het Besluit m.e.r.. Of het bestemmingsplan in deze gevallen voldoet aan de definitie van het plan uit kolom 3 of aan de definitie van het besluit uit kolom 4 is afhankelijk van de wijze waarop de activiteit in het bestemmingsplan wordt bestemd. Als voor de activiteit eerst één of meerdere uitwerkings- of wijzigingsplannen moeten worden vastgesteld dan is sprake van 'kaderstellend voor' en voldoet het bestemmingsplan aan de definitie van het plan. Is de activiteit geheel of gedeeltelijk als eindbestemming opgenomen dan voldoet het aan de definitie van het besluit. In voorliggend geval gaat het om directe eindbestemmingen en is sprake van een besluit.

Een belangrijk element in het Besluit m.e.r. is het (in feite) indicatief maken van de gevalsdefinities (de drempelwaarden in kolom 2 in de D-lijst). Dit betekent dat het bevoegd gezag meer moet doen dan onder de oude regelgeving. Kon vroeger worden volstaan met de mededeling in het besluit dat de omvang van de activiteit onder de drempelwaarde lag en dus geen m.e.r. (beoordeling) noodzakelijk was, onder de nu geldende regeling moet een motivering worden gegeven. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd.

Voorliggende ontwikkeling is niet als activiteit opgenomen in de C-lijst van het Besluit MER. In de D-lijst de volgende activiteit opgenomen: 'De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen'. De voorgenomen ontwikkeling is als een stedelijk ontwikkelingsproject aan te merken, waardoor toetsing aan de drempelwaarden dient plaats te vinden. De drempelwaarden zijn ten aanzien van de hiervoor genoemde activiteit als volgt:

1. een oppervlakte van 100 hectare of meer,
2. een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat, of
3. een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer.

In voorliggend geval wordt de drempelwaarde niet overschreden of benaderd. Van een directe m.e.r.-plicht is dan ook geen sprake. Desalniettemin dient, gelet op de aard en omvang van het project, wel een vormvrije m.e.r.-beoordeling te worden uitgevoerd. Voorliggende aanvraag voorziet hierin.

Inhoud en doel van de vormvrije m.e.r.-beoordeling

Inhoudelijk gaat de vormvrije m.e.r.-beoordeling in op de *mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu* als gevolg van het initiatief. Deze belangrijke nadelige gevolgen worden beoordeeld aan de hand van de selectiecriteria opgesomd in Bijlage III van de EEG-richtlijn Milieueffectbeoordeling, die drie hoofdthema's noemt:

- De kenmerken van de activiteit;
- De plaats van de activiteit (ligging en samenhang met andere activiteiten (cumulatie));
- De kenmerken van de belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu die de activiteit kan hebben.

Het doel van de notitie is om op objectieve wijze informatie over mogelijke, relevante milieugevolgen van het project te verzamelen en te presenteren.

Betrokken partijen

Voor de ontwikkeling en het vaststellen van het bestemmingsplan is de gemeenteraad van Hardenberg het bevoegd gezag. Daarnaast worden de provincie Overijssel, het waterschap Vechtstromen en eventueel andere vooroverlegpartners gedurende het proces bij het project betrokken en zal het bestemmingsplan in het kader van het wettelijk vooroverleg (artikel 3.1.1. Bro) naar deze partijen worden toegezonden.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het voornemen beschreven. Daarbij komen aanleiding, achtergronden en uitgangspunten aan bod. Hoofdstuk 3 gaat in op de mogelijke milieueffecten van het project. In hoofdstuk 4 wordt bij wijze van samenvatting de beoordeling gedaan van de omstandigheden van het voornemen. Hierin wordt tevens de conclusie van de vormvrije m.e.r.-beoordeling beschreven.

HOOFDSTUK 2 KENMERKEN VAN HET VOORNEMEN

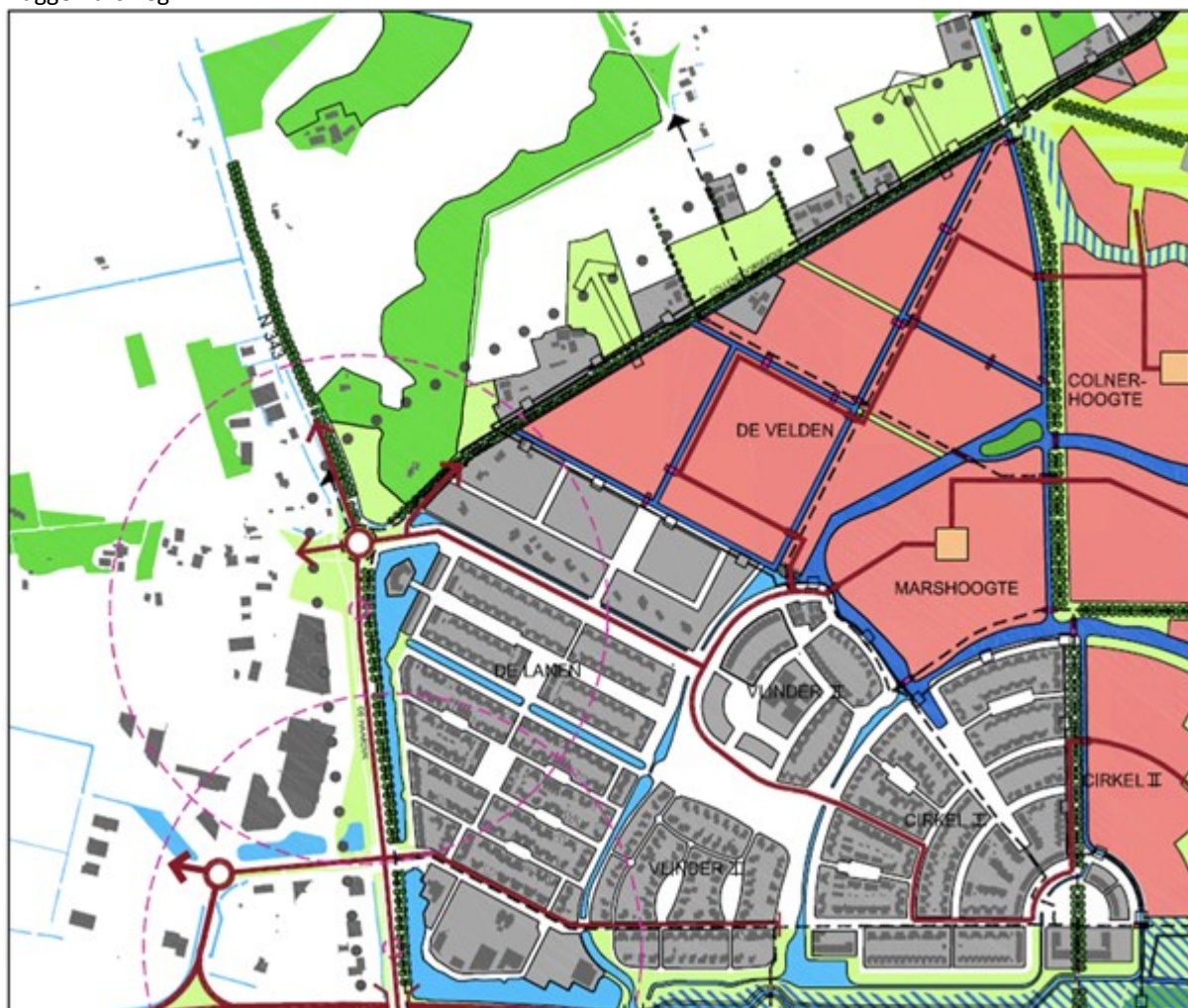
Dit hoofdstuk gaat in op de voorgenomen ontwikkeling, het projectgebied en eventuele (samenhangende) ontwikkelingen in de omgeving waarmee rekening dient te worden gehouden.

Voorgenomen ontwikkeling

Het plan voorziet in de ontwikkeling van de volgende fase van woongebied de Velden, de Ydenhoogte en de Leehoogte. Hierna wordt achtereenvolgens op de verschillende deelgebieden ingegaan.

De Velden

Voor de Velden is nog geen concreet uitgewerkt stedenbouwkundig plan voorhanden. Bovenstaand is dan ook enkel een impressie van de hoofdstructuur zoals deze ten tijde van het opstellen van de Structuurvisie voor de Marslanden indicatief is beoogd. De structuurvisie vormt de basis voor de landschappelijke en stedenbouwkundige uitwerking voor de plannen. Het gaat om maximaal 370 woningen in een gedifferentieerd programma, bestaand uit een mix van rijwoningen, twee-onder-één kap woningen en vrijstaande woningen. De Velden wordt ontsloten via nieuw aan te leggen ontsluitingswegen op de Collendoornerdijk en de Plaggemarsweg.

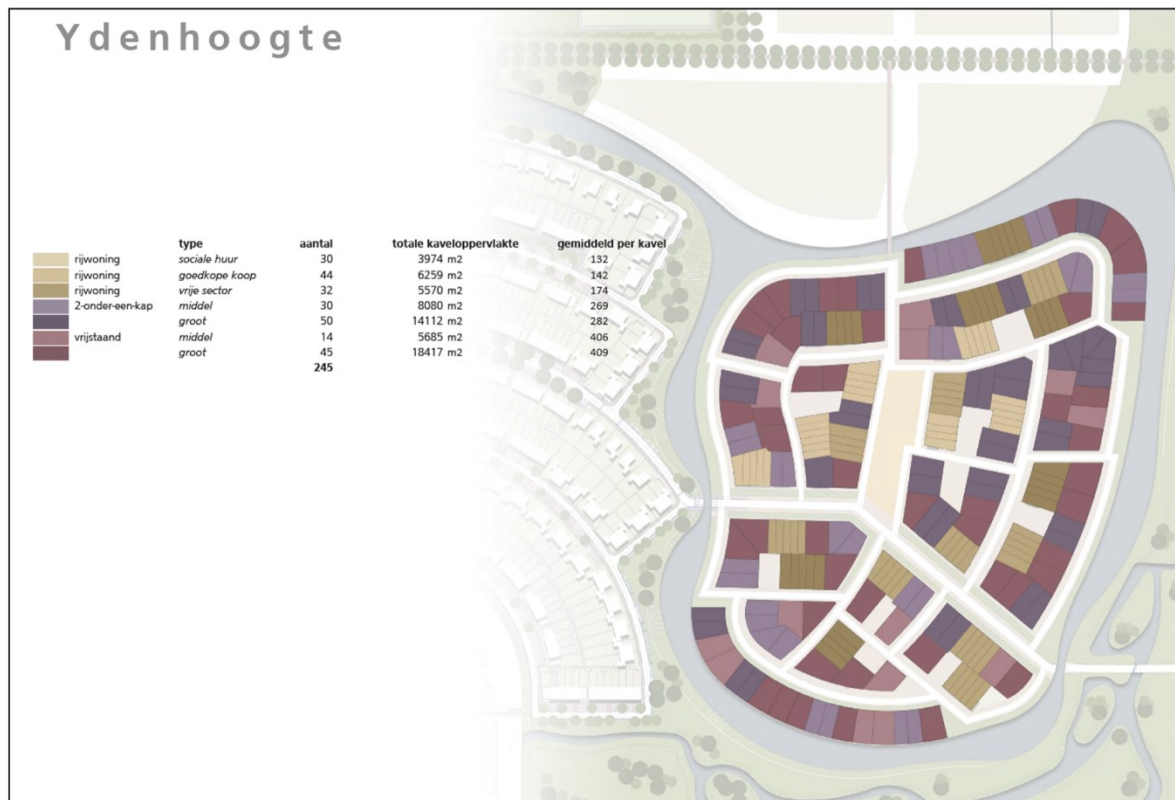

Afbeelding 1: Weergave ontwikkeling De Velden (Bron: Structuurvisie Marslanden, Gemeente Hardenberg)

Ydenhoogte

De Ydenhoogte vormt de oostelijke afronding van de Marslanden. De naam Ydenhoogte verwijst naar de boerderij Ydenhoeve, die nabij het projectgebied ligt. De Ydenhoogte wordt een woongebied met een gedifferentieerd aanbod, bestaand uit een rijwoningen, twee-onder-één kap woningen en vrijstaande woningen. Het gaat in totaal om 265 woningen. In afbeelding 2 is de opzet en het programma weergegeven. Dit programma is indicatief en kan nog wijzigen.

De verschillende typen woningen worden verspreid door de Ydenhoogte in een mix gesitueerd. De wijk krijgt een informele stedenbouwkundige opzet. Centraal binnen de wijk wordt een openbare ruimte (groen, speeltuin) aangelegd. Het retentiewater dat reeds rond de Cirkel ligt, zal worden doorgetrokken rond de Ydenhoogte. De Ydenhoogte zal hierdoor geheel door water worden omsloten.

Afbeelding 2: Indicatieve opzet verkaveling Ydenhoogte (Bron: Atelier Dutch)

Leehoogte

De Leehoogte ligt ten noorden van de Ydenhoogte. Leehoogte is een verwijzing naar het vroegere riviertje de Lee. Voor dit deelgebied zijn de plannen minder concreet uitgewerkt dan voor de Ydenhoogte. In totaal zullen er in dit gebied circa 215 woningen gebouwd worden. Net als in de Ydenhoogte zal het gaan om een mix van zowel vrijstaande woningen, rijwoningen en twee-onder-één kap woningen. De woningen zullen in een informele setting in het gebied worden gerealiseerd.

De Leehoogte wordt ten zuiden en oosten omgeven door water. Aan de noordzijde komt een groene zone en aan de westzijde komt een voorzieningencluster. De Leehoogte zal worden ontsloten vanaf de Eugenboersdijk richting het sportcomplex. In afbeelding 3 is een indicatieve weergave van de gewenste situatie opgenomen. De daadwerkelijke invulling is nog niet bekend.

Afbeelding 3: Indicatieve opzet verkaveling Ydenhoogte (Bron: Atelier Dutch)

Locatiekenmerken

Zoals al aangegeven betreft het een agrarisch gebied dat momenteel als agrarische land in gebruik is. In de volgende afbeelding is een luchtfoto van de huidige situatie weergegeven. Hierop is links de Velden zichtbaar en rechts de Ydenhoogte en de Leehoogte.

Afbeelding 4 Luchtfoto huidige situatie (Bron: Provincie Overijssel)

Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en productie van afvalstoffen

De ontwikkeling van de voorziene activiteiten legt geen bijzonder beslag op natuurlijke hulpbronnen. Tijdens het bouw- en woonrijp maken is grondverzet nodig. Tijdens de gebruiksfase zal elektriciteit en water nodig zijn. De woningen zullen gasloos gebouwd worden, conform de Wet Voortgang Energietransitie.

De productie van afvalstoffen betreffen voor de beoogde woningen uitsluitend de huishoudelijke/reguliere afvalstoffen. Deze worden zoveel mogelijk gescheiden om nuttige afvalstoffen op eenvoudige wijze te kunnen inzamelen en vervolgens verwerken/recyclen. Er is geen sprake van de productie van gevaarlijk afval.

Verontreiniging en hinder

In de aanlegfase kan sprake zijn van tijdelijke verkeers- en geluidhinder van bouwverkeer en bouwwerkzaamheden op locatie. Het gaat dan om geluid en stof vanuit de bouwplaats en bouwverkeer van en naar het projectgebied. Vanwege de ligging, de omvang van de ontwikkeling en de geschatte tijdsduur, is er geen noodzaak om verkeer langdurig om te leiden, met de daarbij behorende effecten. Na afronding van de bouwwerkzaamheden zal de genoemde tijdelijke hinder volledig vervallen. Het aspect tijdelijke hinder leidt niet tot mogelijk belangrijke milieugevolgen.

In de gebruiksfase zullen ten gevolge van de beoogde woningen geen nadelige effecten op het milieu en de omgeving plaatsvinden. Woningen worden namelijk niet gezien als milieubelastende functies. Zoals in hoofdstuk 3 en 4 wordt geconstateerd is er geen sprake van een onevenredige aantasting van beschermende natuurgebieden en/of het woon- en leefklimaat ter plaatse.

Risico op ongevallen, specifiek met gevaarlijke stoffen of technologieën

De beoogde ontwikkeling zorgt niet voor een toename van risico's voor de omgeving. Er worden geen gevaarlijke stoffen geproduceerd, opgeslagen of vervoerd.

HOOFDSTUK 3 **BESCHRIJVING VAN DE MILIEUEFFECTEN**

Voor de vormvrije m.e.r.-beoordeling zijn de mogelijk negatieve milieueffecten van het voornemen relevant. Relevante milieuaspecten zijn verkeer, geluid, luchtkwaliteit, milieuzonering, geur, ecologie, externe veiligheid en water. In dit hoofdstuk worden de te verwachten (tijdelijke) effecten per aspect beschreven. Verder wordt ingegaan op tijdelijke hinder als gevolg van de ontwikkeling. Voor een aantal van deze aspecten is door diverse (externe) bureaus onderzoek uitgevoerd. De conclusies van deze onderzoeken zijn samengevat in onderstaande alinea's.

Verkeer

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met een eventuele toename van de verkeersgeneratie. Hiertoe wordt de publicatie 'Toekomstbestendig parkeren, publicatie 381 (december 2018)' van het CROW aangehouden.

In dit geval is er een verkeerskundig onderzoek uitgevoerd¹. Hierna wordt op de belangrijkste conclusies ingegaan.

Met het verkeersonderzoek zijn de gevolgen voor de verkeerafwikkeling van het autoverkeer van de ontwikkeling van Marslanden inzichtelijk gemaakt. Hierbij is uitgegaan van een wenselijke capaciteit van de bestaande wegen. In de huidige situatie zijn er (incidenteel) capaciteitsproblemen op de van Uterwyckallee nabij de aansluiting op de Haardijk.

In de autonome situatie 2040 zijn er in het invloedsgebied een aantal verkeersmaatregelen vanuit het GVVP en het Fietspadenplan geïmplementeerd. De ontwikkeling van Marslanden is dan nog buiten beschouwing gelaten. Vanuit het Fietspadenplan is de Venneweg ingericht als fietsstraat. Dit reduceert de capaciteit van de weg, maar is wel noodzakelijk voor de fietsverbinding Slagharen – Hardenberg. In deze autonome situatie wordt de bestaande problematiek op de Van Uterwyckallee vergroot, maar ontstaan geen nieuwe problemen op wegvakniveau. Op kruispuntniveau volstaat in de autonome situatie 2040 de enkelstrooksrotonde Haardijk – Van Uterwyckallee niet meer.

De uitbreiding van Marslanden kent acht gebieden, waarbij De Cirkel II en Marshoogte inmiddels (bijna) gerealiseerd zijn. Ontwikkeling van de overige gebieden leidt tot ruim 1.500 extra woningen en onderwijs en sportvoorzieningen. Deze ontwikkeling brengen een verkeersgeneratie van circa 13.000 mvt/werkdag met zich mee. Wanneer het extra verkeer wordt toegedeeld op basis van de ontsluitingsstructuur uit de Structuurvisie Marslanden II, volgt een sterke relatie met de kern Hardenberg (en achterland) en het noorden. In de plansituatie worden de capaciteitsproblemen op de Van Uterwyckallee groter en ontstaan (incidenteel) knelpunten op de Voltelenstraat, Venneweg, Havezateweg en het meest noordelijk en zuidelijk deel van de Eugenboersdijk. De problematiek op de rotonde Haardijk – Van Uterwyckallee wordt ook groter. Met het geformuleerde maatregelenpakket op wegvak- en kruispuntniveau zijn de capaciteitsproblemen in de plansituatie 2040 beheersbaar.

Aanbevolen wordt om de volgende maatregelen te treffen:

1. Eugenboersdijk (zuid): upgrade naar gebiedsontsluitingsweg 80 km/u;
2. Eugenboersdijk (noord): verbreden erftoegangsweg 60 km/u inclusief realisatie fietsstroken;
3. Havezateweg: verbreden erftoegangsweg 60 km/u inclusief realisatie fietsstroken;
4. Venneweg: realisatie knip gemotoriseerd verkeer;
5. De Kerkdijk: verbreden erftoegangsweg 60 km/u inclusief realisatie fietsstroken;
6. Collendoornderdijk: realisatie (breder) fietsstroken;
7. Van Uterwyckallee: upgrade naar gebiedsontsluitingsweg 50 km/u
8. Kruispunt Eugenboersdijk – Ydenhoogte: realisatie enkelstrooksrotonde;
9. Kruispunt Van Uterwyckallee – Ervenweg: realisatie enkelstrooksrotonde;
10. Kruispunt Van Uterwyckallee – Van Forestallee - Meijerstraat: realisatie middengeleider;
11. Rotonde Haardijk – Van Uterwyckallee: upgrade naar eirotonde;
12. Kruispunt Van Uterwyckallee - Collendoornderdijk: onderdeel ontwerpogave eirotonde.

¹ Verkeersonderzoek Marslanden Hardenberg, Roelofs, 18 januari 2023, projectnummer 31145213

De planning van realisatie maatregelen is afhankelijk van de fasering van de uitbreiding van Marslanden. Aanbevolen wordt om de ontwikkeling van verkeersintensiteiten periodiek te monitoren.

De aanbevelingen ten aanzien van verkeer worden overgenomen. Met het geformuleerde maatregelenpakket op wegvak- en kruispuntniveau zijn de capaciteitsproblemen in de plansituatie 2040 beheersbaar. Het verkeer wordt hiermee op een veilige en overzichtelijke manier afgewikkeld. De daarvoor bedoelde wegen worden hiervoor geschikt gemaakt.

Het effect van de ontwikkeling ten aanzien van het aspect verkeer wordt met inachtneming van de maatregelen ingeschaald op neutraal.

Geluid

Woningen zijn niet opgenomen in de VNG-uitgave, omdat woningen in beginsel niet aan te merken zijn als milieubelastende objecten. Echter zal wel sprake zijn van enig geluid als gevolg van de woonfuncties (leefgeluiden), hiervoor gelden echter geen normen.

Het effect van de voorgenomen ontwikkeling op de geluidssituatie wordt ingeschaald op neutraal.

Luchtkwaliteit

Het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (NIBM) staat bouwprojecten toe wanneer de bijdrage aan de luchtkwaliteit van het desbetreffende project niet in betekenende mate is. Het begrip "niet in betekenende mate" is gedefinieerd als 3% van de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Het gaat hierbij uitsluitend om stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). Toetsing aan andere luchtverontreinigende stoffen uit de Wet luchtkwaliteit vindt niet plaats.

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging.

Enkele voorbeelden zijn:

- woningen: 1500 met een enkele ontsluitingsweg;
- woningen: 3000 met twee ontsluitingswegen;
- kantoren: 100.000 m² bruto vloeroppervlak met een enkele ontsluitingsweg.

Gelet op de aard en omvang van dit project in vergelijking met de voorgenoemde categorieën, kan worden aangenomen dat voorliggend project 'niet in betekenende mate bijdraagt' aan de luchtverontreiniging. Deze ontwikkeling wordt niet wordt aangemerkt als een gevoelige bestemming in het kader van het Besluit gevoelige bestemmingen.

Het effect van de voorgenomen ontwikkeling op de luchtkwaliteit wordt ingeschaald op licht negatief als gevolg van de toename aan verkeersbewegingen.

Geur

De beoogde woningen betreffen geen geurbelastende objecten. Het effect van de beoogde woningen ten aanzien van geur wordt ingeschaald op neutraal.

Ecologie

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Wet Natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Soortenbescherming gaat uit van de bescherming van dier- en plantensoorten. Sinds 1 januari 2017 is het wettelijk kader ten aanzien van gebieds- en soortenbescherming vastgelegd in de Wet Natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Natura 2000:

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Wet natuurbescherming beschermd.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 29 mei 2019 (zie: AbRS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1603 en ECLI:NL:RVS:2019:1604) heeft besloten dat het Programma Aanpak Stikstof (hierna: PAS) niet gebruikt mag worden als basis om toestemming te verlenen voor activiteiten die leiden tot een stikstoftoename ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen en soorten in Natura 2000-gebieden. Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor alle beschermde soorten en habitats die daar aanwezig zijn. Per soort of habitat is aangegeven of behoud van de huidige aantallen/arealen voldoende is, danwel of uitbreiding of een verbetering nodig is. Niet alleen activiteiten binnen een Natura 2000-gebied maar ook activiteiten buiten een Natura 2000-gebied kunnen de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar brengen. Dit wordt externe werking genoemd. Gezien de mogelijke externe werking van de beoogde ontwikkeling op het nabijgelegen Natura 2000-gebied, is het van belang om te toetsen of de realisatie van de beoogde ontwikkeling conflicteert met de waarden waarvoor dit gebied is aangewezen. Hiervoor is in elk geval een toetsing aan de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Gelet op de onderlinge afstand is directe hinder (bijv. geluid, verstrooiing van licht etc.) niet aan de orde. Naast directe hinder dient tevens te worden gekeken naar de mogelijke toename van stikstofdepositie op kwetsbare habitattypen binnen Natura 2000-gebieden. Om dit te beoordelen is er een zogenaamde AERIUS-berekening benodigd². Hierna wordt op de belangrijkste resultaten ingegaan.

Het project heeft betrekking op de realisatie van 850 woningen in de woningbouwontwikkeling Marslanden II. Het westelijk gebied wordt 'De Velden' genoemd en het oostelijk gebied 'De Hoogten' wordt genoemd.

In de AERIUS-berekening zijn zowel de gebruiksfase alsook de aanlegfase berekend. Voor beide berekeningen is een salderingsberekening gemaakt, waarbij de nieuwe situatie tegenover de referentiesituatie is weggezet. Er is gesaldeerd met het mestgebruik in de referentiesituatie.

Uit de rekenresultaten van beide salderingsberekeningen blijkt dat er geen sprake is van een toename hoger dan 0,00 mol/ha/jr. Sterker nog, voor zowel de aanlegfase alsook de gebruiksfase blijkt dat er ten opzichte van de referentie situatie sprake is van een afname van respectievelijk maximaal 0,04 en 0,06 mol/ha/jr.

Natuurnetwerk Nederland:

Het Natuur Netwerk Nederland (NNN) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van het NNN geldt het 'nee, tenzij' - principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Het projectgebied ligt niet binnen de begrenzing van het NNN. De dichtstbijzijnde gronden die zijn aangemerkt als NNN liggen ten zuiden van het projectgebied langs de Vecht. De afstand bedraagt circa 350 meter. Gelet op deze afstand en de tussenliggende stedelijke functies zijn geen negatieve effecten op het NNN te verwachten. Het NNN kent immers geen schaduwwerking (geen werking op gebieden buiten het NNN). Geconcludeerd wordt dan ook geen sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Soortenbescherming

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient te worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden. Als hiervan sprake is, moet ontheffing of vrijstelling worden aangevraagd.

² Aeries-berekening Marslanden fase II, BJZ.nu, september 2022, projectnummer 2021-662

Quickscan ecologie

In het kader van voorliggende ontwikkeling is een quickscan flora en fauna uitgevoerd³. Hierna wordt op de belangrijkste resultaten ingegaan.

De inrichting en het gevoerde beheer maken het projectgebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten, maar wel tot geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde dieren. Het projectgebied wordt door verschillende beschermde diersoorten benut als foerageergebied en vermoedelijk nestelen er vogels, bezetten amfibieën er een rust- en voortplantingsplaats, bezetten beschermde grondgebonden zoogdieren er een vaste rust- en voortplantingsplaats en benutten vleermuizen er de laanbeplanting als vliegroute.

Vliegroutes kunnen een essentieel onderdeel zijn van het functionele leefgebied van vleermuizen. Daarom zijn essentiële vliegroutes beschermd. Om een effect van de voorgenomen activiteiten op vliegroutes vast te kunnen stellen, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar vliegroutes langs de Plaggemarsweg en Havermarsweg.

Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten. De beplanting dient buiten de voortplantingsperiode verwijderd te worden en het terrein dient bij voorkeur bouwrijp gemaakt te worden buiten de voortplantingsperiode.

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën gedood en wordt mogelijk een vaste (winter)rust- en/of voortplantingsplaats van een beschermd grondgebonden zoogdier of amfibie beschadigd of vernield.

Voor de meeste beschermde grondgebonden zoogdieren en alle amfibieënsoorten, die een vaste (winter)rust- en voortplantingsplaats in het projectgebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling 'beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen'. Er geldt geen vrijstelling voor het doden van beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën.

Om te voorkomen dat beschermde dieren gedood worden dienen ze weggejaagd te worden of weggevangen te worden (en elders losgelaten). Indien niet voorkomen kan worden dat een beschermd dier gedood wordt, dient een ontheffing aangevraagd te worden of dient gewerkt te worden volgens een goedgekeurde en toepasbare gedragscode.

Wezel en hermelijn zijn beschermd en mogen niet zondermeer gedood worden en de vaste rust- en voortplantingsplaats mag niet zondermeer beschadigd en vernield worden. Om de functie van het plangebied voor voorgenoemde soorten vast te stellen kan aanvullend onderzoek uitgevoerd worden, of kan direct ontheffing van de verbodsbepalingen 'doden' en beschadigen/vernielen van de vaste rust- en voortplantingsplaats. Voor deze soorten is ook een nader onderzoek nodig.

³ Quickscan natuurwaardenonderzoek Plaggemarsweg e.o., Hardenberg, Natuurbank Overijssel, februari 2022, projectnummers 4072 versie 1.0

Nader onderzoek ecologie

Hiertoe is in oktober 2022 een nader onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen en het leefgebied van marterachtigen uitgevoerd⁴. Hierna wordt op de belangrijkste resultaten ingegaan.

- Vleermuizen

Tijdens het onderzoek zijn drie soorten vleermuizen waargenomen gewone dwergvleermuizen, laatvliegers en rosse vleermuizen. Tijdens de bezoeken werden hoofdzakelijk foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Tijdens het bezoek van 27 juni werden in totaal 15 (langsvliegende) rosse vleermuizen waargenomen en op 23 augustus werden 3 laatvliegers langs de Eugenboersdijk waargenomen. Al deze vleermuizen bezetten een verblijfplaats buiten het onderzoeksgebied. De rosse vleermuizen bezetten mogelijk een verblijfplaats in het Engelslandsche Bosch. Zij benutten de laanbomen niet als vliegroute. Sommige rosse vleermuizen vlogen hoog over het onderzoeksgebied in Zuidwestelijke richting, terwijl enkele individuen korte tijd boven de agrarische percelen foerageerden.

Uit het onderzoek is niet gebleken dat de laanbomen benut worden als vliegroute. Uiteraard vlogen de gewone dwergvleermuizen en de laatvliegers in de lengterichting langs de bomen, maar zij deden dit druk foeragerend, en vlogen in vrij willekeurige richting op en neer langs de bomen. De laanbomen in het onderzoeksgebied worden niet beschouwd als essentiële verbinding in een vliegroute, welke van belang is voor het kunnen functioneren van een verblijfplaats van vleermuizen. In de nieuwbouw van de wijk Havezate Es, fase I, is geen kolonie vastgesteld, welke de laanbomen ten noorden ervan benut als vliegroute. Er zijn geen vleermuizen waargenomen die vanuit de nieuwbouwwijk, naar de laanbomen vlogen.

Tijdens de bezoeken werden maximaal 10-15 foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen, die tegelijkertijd in het onderzoeksgebied vlogen. De gewone dwergvleermuizen waren in hoofdzaak afkomstig vanaf de erven ten noorden van de Eugenboersdijk. Mogelijk bezetten ze daar een verblijfplaats.

Uit onderzoek is gebleken dat laatvliegers en gewone dwergvleermuizen de laanbeplanting benutten als foerageergebied, maar niet als vliegroute. De betekenis van de laanbomen als foerageergebied is vrij beperkt. Het vormt geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

- Marterachtigen

Om de functie van het plangebied voor wezel en hermelijn vast te stellen zijn drie wildcamera's gebruikt. Het onderzoek naar marterachtigen is uitgevoerd conform de richtlijnen zoals die zijn opgenomen in de Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming (Bouwens, S., versie 11 oktober 2017). Er zijn drie wildcamera's met bewegingssensor en infrarood-optie geplaatst. De camera's zijn geplaatst op 'strategische' plekken, zoals open plekken en 'wissels' of langs een schutting. De camera's in de berm en langs het graslandperceel stonden dusdanig, dat verkeer over de naastgelegen verharde weg niet op beeld verscheen. De beide camera's langs de doorgaande weg, stonden op de insteek van de berm naar de bermsloot, verstopt achter natuurlijke jonge opslag; de westelijke stond aan de binnenzijde van de bermsloot, de oostelijke aan de overzijde, aan de kant van het ruige grasland. De camera langs de perceelscheiding stond tussen beide agrarische percelen in.

Er zijn tijdens het onderzoek geen opnamen gemaakt van wezel of hermelijn. Ook zijn geen andere aanwijzingen gevonden die er op duiden dat kleine marterachtigen gebruik maken van het plangebied als functioneel leefgebied.

Conclusie

Het effect van de voorgenomen ontwikkeling ten aanzien van ecologie wordt ingeschaald op neutraal.

⁴ Onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen en gebruik van plangebied door kleine marterachtigen in het plangebied Marslanden, Fase II, Natuurbank Overijssel, januari 2023, projectnummer 4830, versie 1.0

Externe veiligheid

Binnen het projectgebied wordt geen gebruik gemaakt van gevaarlijke stoffen. Het voornemen voorzien niet in het toevoegen van een risicovolle inrichting.

Het effect van de voorgenomen ontwikkelingen aanzien van externe veiligheid is neutraal.

Water

Voor dit aspect is een waterhuishoudkundig plan opgesteld⁵. Hierna wordt hier samengevat op ingegaan.

Hemelwaterafvoer

Om een duurzame, toekomstbestendige en robuuste afvoer van het regenwater realiseren wordt er zoveel als mogelijk het regenwater binnen het projectgebied opgevangen. Dit wordt gerealiseerd door het maken van wadi's. De wadi's vangen het water op waarna het water vertraagd de grond in kan trekken. De wadi's zijn zoveel als mogelijk aan elkaar gekoppeld om zo een robuust systeem aan te leggen. De wadi's worden uitgevoerd met zogenoemde slok-op's. Deze zorgen ervoor dat bij grote piekbuien de wadi's niet overstromen maar het overtollige water afgevoerd wordt naar het IT-riool.

De buurtgroentjes en de Brink in de Ydenhoogte dienen een multifunctioneel doel. Hier komen de opvang van water, het verminderen van hittestress en spelen samen. De wadi's worden niet alleen 'technisch' aangelegd met gemaaid gras, maar worden (deels) ingeplant met een weelderige beplanting. Dit wordt bij het inrichtingsplan verder uitgewerkt. Ook voor de Leehoogte en De Velden wordt dit in een later stadium uitgewerkt.

Vuilwaterafvoer

Bij de voorgaande fases van de Marslanden is gekozen voor een IT-riool. Dit zal ook voor de Ydenhoogte en Leehoogte en De Velden aangelegd worden. Voor de inzameling van vuilwater binnen Ydenhoogte zal een separaat dwa-riool (droogweerafvoer) aangelegd worden. Dit vuilwaterriool zal onder vrijverval aangesloten worden op gemaal Schoutenhof.

Grondwater

Om voldoende drooglegging en dus geen hinder van grondwater te hebben bij bijvoorbeeld woningen zijn voor Marslanden in de basis een aantal minimum peilen afgesproken die ook gelden voor Ydenhoogte, Leehoogte en De Velden. Zo geldt voor de wegpeilen een minimum van + 8,50 de drempelpeil van de woningen komen daarmee op + 8,80 (verhoogd met 0,30 m t.o.v. straatpeil).

Met deze peilen is een voldoende drooglegging gewaarborgd. Met verwijzing naar het concept waterstructuurplan van Roelofs d.d. 07-06-2022 ligt de gemeten drukhoogte van de grondwaterstand op circa + 7,05 - 6,30 in de periode jan. febr.. De verwachte drooglegging uitgaande van een drempelpeil van + 8,80 ligt de drooglegging op 1,75 m en is daarmee ruimschoots voldoende. Doorgaans wordt een drooglegging van 1,20 - 0,90 m bij kruipruimtes aangehouden.

Conclusie

Op basis van de berekening blijkt dat het totale afvoerend oppervlak binnen de wijk Marslanden 107 ha bedraagt. Op basis van een bergingseis van 86,8 mm en een maalstop van 3.900 m³ bedraagt de bergingsopgave voor Marslanden 96.686 m³. Bij een peilstijging van 1,00 m en 11,5 ha oppervlaktewater (waterpeil), bedraagt de gerealiseerde berging 114.519 m³. Hiermee is er voldoende berging beschikbaar om te kunnen voldoen aan de bergingsopgave. Er is zelfs sprake van een overcapaciteit van 17.833 m³. Op basis van het aanwezige oppervlaktewater en de afvoerende oppervlakken bedraagt de maximale peilstijging 0,84 m (NAP + 7,84 m) in plaats van 1,00 m.

Het effect van de voorgenomen ontwikkelingen aanzien van water is met in achtneming van de maatregelen neutraal.

⁵ Waterstructuurplan Ydenhoogte, Leehoogte en De Velden, Roelofs, oktober 2022

Archeologie

Op grond van de Erfgoedwet dient er in ruimtelijke plannen rekening gehouden te worden met archeologische waarden. In de Erfgoedwet is bepaald dat gemeenten een archeologische zorgplicht hebben en dat initiatiefnemers van projecten waarbij de bodem wordt verstoord, verplicht zijn rekening te houden met de archeologische relictten die in het projectgebied aanwezig (kunnen) zijn. Hiervoor is onderzoek noodzakelijk: het archeologisch vooronderzoek. Als blijkt dat in het projectgebied behoudenswaardige archeologische vindplaatsen aanwezig zijn, dan kan de initiatiefnemer verplicht worden hiermee rekening te houden. Dit kan leiden tot een aanpassing van de plannen, waardoor de vindplaatsen behouden blijven, of tot een archeologische opgraving en publicatie van de resultaten.

Er is door Laagland een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd⁶. Hierna wordt op de belangrijkste resultaten ingegaan.

Het terrein ligt in het rivierdal van de Vecht. Er worden zandige terrasafzettingen verwacht, mogelijk bedekt met al dan niet gelamineerde klei en zandlaagjes, afgezet tijdens overstromingen. In het projectgebied is vermoedelijk een fossiele geul aanwezig. Hier is een zone waar het maaiveld enkele decimeters hoger ligt.

Bodemkundig ligt het projectgebied in een zone met gooreerdgronden en beekerdgronden. In de omgeving van het projectgebied zijn archeologische resten uit de Bronstijd tot en met de Nieuwe Tijd bekend. In historische tijden (vanaf circa 1832) werd het projectgebied omschreven als heide. Op basis van historische veldnamen kan worden aangenomen dat de projectgebied en lange tijd een nat, moerassig gebied vormden. In het projectgebied werden vermoedelijk plaggen gewonnen.

Op basis van de inventarisatie worden in het projectgebied resten van jagers/verzamelaars (Laat-Paleolithicum – Vroeg-Neolithicum) verwacht op een wat hoger gelegen terreindeel. De kans is groot dat sprake is van een verstoord bodemprofiel. Op dit moment is de bodemopbouw en de mate waarin het bodemprofiel nog intact is niet bekend. Om deze reden wordt een vervolgonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek geadviseerd. Met dit booronderzoek wordt de bodemopbouw in kaart gebracht. Aangezien de daadwerkelijke bodemopbouw in het projectgebied niet precies bekend is, vormt een verkennend booronderzoek de aangewezen onderzoeksmethode. Op basis van de resultaten van dit onderzoek kunnen kansrijke delen worden geselecteerd voor eventueel vervolgonderzoek, terwijl delen met geen of weinig kansrijke delen van vervolgonderzoek kunnen worden uitgesloten.

Op basis van de resultaten van dit onderzoek kunnen kansrijke delen worden geselecteerd voor eventueel vervolgonderzoek, terwijl delen met geen of weinig kansrijke delen van vervolgonderzoek kunnen worden uitgesloten.

Op basis van het bureauonderzoek is een veldonderzoek uitgevoerd⁷

Het onderzoek is uitgevoerd conform de protocollen SIKB KNA 4003. In een eerder stadium is een bureauonderzoek uitgevoerd. Daarbij zijn een aantal zones geïdentificeerd die op basis van bodemkundige aspecten kansrijk worden geacht voor wat betreft de aanwezigheid van archeologische resten.

Het uitgevoerde verkennende booronderzoek heeft tot doel het eerder gestelde verwachtingsmodel te toetsen en zonodig aan te vullen. Hiertoe zijn verspreid over het toegankelijke deel van het plangebied verkennende boringen gezet. In dit stadium is verkennend booronderzoek de meest efficiënte onderzoekswijze om de archeologische potentie van het plangebied in kaart te brengen.

Uit de verkennende boringen blijkt een zeer gelijkmatige opbouw, bestaande uit een bouwvoor van 20-30 cm dik, gevolgd door een C-horizont met gleyverschijnselen. Er zijn geen archeologisch kansrijke lagen of bodemkundige fenomenen aangetroffen. De kans dat het gebied nog archeologische resten met een intacte archeologische context bevat wordt daarom laag geacht.

Op basis van de resultaten van het veldonderzoek wordt geadviseerd geen archeologisch vervolgonderzoek in deelgebied De Velden uit te voeren. Geadviseerd wordt in het bestemmingsplan geen aanduiding omtrent archeologie op te nemen.

⁶ Archeologisch bureauonderzoek, Marslanden II, Hardenberg, januari 2022, Laagland, versie 1.1

⁷ Archeologisch veldonderzoek, Marslanden II, Hardenberg, november 2022, Laagland, versie 1.0

Wel worden voor Ydenhoogte en Leehoogte er in de in het bureauonderzoek genoemde zone off-site resten verwacht. Zoals in het bureauonderzoek is aangegeven (en door de regio-archeoloog als zodanig is geadviseerd) dient de aannemer ervoor te tekenen dat hier (maar ook elders in de plangebieden) bij werkzaamheden wordt gekeken naar archeologische resten. In voorkomende gevallen dient contact te worden opgenomen met de regio-archeoloog. Hierover zullen separaat afspraken worden gemaakt. De archeologische dubbelbestemming komt daarmee te vervallen.

Het effect van de ontwikkeling op archeologie is, met inachtneming periodieke inspectie tijdens de werkzaamheden in Ydenhoogte en Leehoogte, neutraal.

Tijdelijke hinder

Met een ruimtelijke ontwikkeling kan ook tijdelijke hinder als gevolg van bouwwerkzaamheden gepaard gaan. In voorliggend geval zal gedurende de bouwwerkzaamheden enige hinder als gevolg van bouwwerkzaamheden gaan plaatsvinden. Het gaat dan hoofdzakelijk om geluid en stof vanuit de bouwplaats en bouwverkeer van en naar het projectgebied. Vanwege de ligging is er geen noodzaak om verkeer tijdelijke om te leiden, met de daarbij behorende effecten. Na afronding van de bouwwerkzaamheden zal de genoemde tijdelijke hinder volledig vervallen.

Het aspect tijdelijke hinder leidt niet tot mogelijk belangrijke milieugevolgen.

Cumulatie

Zoals eerder beschreven zijn De Velden en Ydenhoogte/Leehoogte (max. 850 woningen) drie van de deellocaties van Marslanden II. In de andere locaties, Marshoogte en de Cirkel worden maximaal 400 woningen gebouwd. Ook in de deelontwikkelingen Havezate Es, Marshoogte en de Cirkel zijn in het kader van Marslanden II op termijn nog woningen voorzien.

In deze m.e.r.-beoordeling wordt ook beoordeeld of er belangrijke negatieve milieugevolgen te verwachten zijn van het voornemen in cumulatie met de andere ontwikkelingen. Omdat er naast Marslanden II geen andere relevante ontwikkelingen in de omgeving van het projectgebied te verwachten zijn, wordt voor de cumulatieve effectbeschouwing gebruik gemaakt van het eerder opgestelde plan-MER (2008). Hierin zijn de effecten van alle woningbouw van Marslanden II, exclusief de mogelijke uitbreiding ten noorden van de Havezateweg, beschouwd. Weliswaar is er sindsdien op verschillende punten nieuwe regelgeving ingevoerd, maar de in dat plan-MER beschreven milieu-informatie is nog actueel; in de tussentijd zijn er geen relevante wijzigingen in het plan Marslanden II doorgevoerd en hebben geen relevante autonome ontwikkelingen plaatsgevonden in de omgeving die tot andere inzichten kunnen leiden.

Cumulatie is daarom niet aan de orde.

HOOFDSTUK 4 CONCLUSIE

Dit hoofdstuk dient als samenvatting van de conclusies van de hoofdstukken 2 en 3. In dit hoofdstuk wordt de voorgenomen activiteit aan onderstaande criteria getoetst en een eindafweging gemaakt.

1. De kenmerken van de activiteit;
2. De plaats van de activiteit;
3. De samenhang met andere activiteiten (cumulatie);
4. De kenmerken van de belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu die de activiteit kan hebben.

Kenmerken van de activiteit

Het voornemen betreft het realiseren van 850 woningen in Hardenberg. Bij de kenmerken van de activiteit dient in het bijzonder in overweging te worden genoemd:

- De omvang van het project;
- hinder.

Omvang

De ontwikkeling is relatief gering van omvang. Het voornemen vormt een belangrijke bijdrage voor de woningbehoefte in de kern Hardenberg. Geconcludeerd wordt dat dit project ver beneden de drempelwaarden van de m.e.r.-beoordelingsplicht blijft.

Hinder

Tijdens de uitvoering van het voornemen kunnen flora en fauna hinder ondervinden. Uit het voorgaande hoofdstuk is echter gebleken dat de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van soort- of gebiedsbescherming leiden. Het nader onderzoek naar vleermuizen heeft er toe geleid dat voor deze soorten geen ontheffing nodig is. Voor de wezel en hermelijn wordt een ontheffing aangevraagd.

Als gevolg van het voornemen kunnen archeologische waarden/ monumenten worden aangetast. De gebieden met een archeologische (verwachtings)waarde in Ydenhoogte en Leehoogte moeten worden beschermd door periodiek een inspectie te laten plaatsvinden door een specialistisch deskundige inzake archeologie. Daarmee kan worden voorkomen dat eventuele waarden definitief verloren gaan.

Plaats van de activiteit

Het projectgebied is geheel binnen grondgebied van de gemeente Hardenberg gelegen. Het gaat om een locatie die aansluit op bestaand bebouwd gebied. De voorgenomen activiteit is niet gelegen in beschermd gebied in het kader van waterhuishouding of natuur.

Samenhang met andere activiteiten ter plaatse

Er vinden in de directe omgeving van het projectgebied geen andere (grootschalige) ontwikkelingen plaats waarmee rekening dient te worden gehouden.

Kenmerken van de belangrijke nadelige milieugevolgen

Voor de beoordeling van eventuele belangrijke nadelige milieugevolgen van de voorgenomen activiteit moet, daar waar opportuun, rekenschap worden gegeven aan de volgende zaken:

- Het bereik van het effect (geografische zone en de grootte van de getroffen bevolking);
- Het grensoverschrijdende karakter van het effect;
- De waarschijnlijkheid van het effect;
- De duur, frequentie en de onomkeerbaarheid van het effect.

Uit hoofdstuk 3 is gebleken dat de ontwikkeling op de relevante milieuaspecten verkeer, geluid, luchtkwaliteit, geur, water, bodem, ecologie (waaronder stikstof) geen belangrijke structurele nadelige en onomkeerbare milieugevolgen met zich meebrengt, mits de aangegeven mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen en voor de wezel en hermelijn een ontheffing wordt verkregen

De ontwikkeling gaat wel gepaard met tijdelijke hinder als gevolg van bouwwerkzaamheden, maar deze zullen na afronding volledig vervallen.

Conclusie vormvrije m.e.r.-beoordeling

De vormvrije m.e.r.-beoordeling maakt duidelijk dat de milieueffecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling beperkt zijn en dat er geen sprake is van een bijzondere omstandigheid die het opstellen van een plan-MER noodzakelijk maakt.